

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/80/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1316218698
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2017:1316218698.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu JUDr. Bianky Gelačikovej a JUDr. Miroslavy Štannerovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: U. U., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, pracovisko Senec so sídlom Krátka 1, 903 01 Senec, dieťa rodičov: matky - X. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. I. 2, XXX XX Y., zastúpená Mgr. Alexandrou Rapiovou, advokátkou so sídlom Dobrovičova 6, 811 09 Bratislava, a otca - D. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX Z., J. XXX, zastúpený advokátskou kanceláriou AKAK s.r.o., so sídlom Slowackého 56, 821 04 Bratislava, na návrhy rodičov, o nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolania rodičov proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III zo dňa 19.12.2016, č.k. 38P/317/2016-111, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa m e n í tak, že maloletý U. U., nar. XX.XX.XXXX, sa do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode vedeného na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 37P/331/2016 dočasne zveruje do osobnej starostlivosti otca.

Matka je oprávnená stýkať sa s maloletým v každom párnom kalendárnom týždni od piatku po skončení školského vyučovania do nedele do 19,00 hodiny, v každom nepárnom kalendárnom týždni v piatok po skončení školského vyučovania do 19,00 hodiny a v každom kalendárnom týždni v utorok a vo štvrtok po skončení školského vyučovania do 19,00 hodiny s tým, že maloletého si prevezme v školskom zariadení a následne ho otcovi odovzdá v mieste jeho bydliska.

Vo zvyšku sa uznesenie súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie odvolaním napadnutým uznesením zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal uloženia povinnosti matke odovzdať maloletého U. U., nar. XX.XX.XXXX, do jeho osobnej starostlivosti a úpravy styku matky s maloletým, zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala uloženia povinnosti otcovi odovzdať maloletého do jej osobnej starostlivosti, úpravy styku otca s maloletým a určenia výživného a nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletého zveril do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov tak, že maloletý bude v osobnej starostlivosti matky každý páry kalendárny týždeň počnúc piatkom nepárneho kalendárneho týždňa od 08,00 hodiny do piatku párneho kalendárneho týždňa do 08,00 hodiny a v osobnej starostlivosti otca každý nepárny kalendárny týždeň počnúc piatkom párneho kalendárneho týždňa od 08,00 hodiny do piatku nepárneho kalendárneho týždňa do 08,00 hodiny s tým, že rodičia si maloletého prevezmú a odovzdajú v školskom zariadení, ktoré maloletý navštevuje a v dňoch, keď sa maloletý v tomto zariadení nenachádza, si ho rodičia prevezmú a odovzdajú v mieste bydliska toho rodiča, ktorému končí osobná starostlivosť o maloletého. Zároveň určil, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva a o úpravu výkonu

rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvoze, vedeného na tamojšom súde pod sp. zn. 37P/331/2013.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 329 ods. 1 veta prvá a ods. 2, § 330 ods. 1 a § 331 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.) a § 2 ods. 1, § 360 ods. 1 a § 367 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len C.m.p.). Svoje rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia o zverení maloletého do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov zdôvodnil tým, že za súčasného stavu nie je možné bez dôkladnejšieho dokazovania ustáliť, do akej miery je ktorý z rodičov schopný a ochotný rešpektovať postavenie druhého rodiča vo výchove maloletého. Skonštatoval, že rodičia nespolupracujú a nesnažia sa nájsť zmierlivé riešenie svojho konfliktu, ktoré by malo pozitívne vyústenie do výkonu ich rodičovských práv a povinností. Uviedol, že obidvaja rodičia majú k výchove a starostlivosti o maloletého vytvorené vhodné podmienky a o výkon tejto starostlivosti majú aj záujem. Mal za preukázané, že spolužitie rodičov je ukončené a v budúcnosti v jednej domácnosti už bývať nebudú. Súd prvej inštancie súčasne dôrazne upozornil rodičov maloletého, že sa jedná len o dočasné riešenie výkonu ich rodičovských práv a povinností, vo výkone ktorých nie je ani jeden z nich obmedzený čo znamená, že sú v tomto smere povinní spolu nielen komunikovať, ale predovšetkým aktívne spolupracovať s ohľadom na záujem maloletého.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu odvolanie otec maloletého. Odvolací súd žiadal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť tak, že matke maloletého nariadi povinnosť odovzdať maloletého do jeho osobnej starostlivosti a oprávni ju sťkať sa s maloletým každý párný týždeň v piatok od skončenia školského vyučovania do nedele 19,00 hodiny, každý týždeň v utorok a vo štvrtok od skončenia školského vyučovania do 19,00 hodiny a každý nepárny týždeň v piatok od skončenia školského vyučovania do 19,00 hodiny, a to tak, že matka si maloletého prevezme v školskom zariadení a po skončení styku mu ho odovzdá v mieste jeho trvalého bydliska. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval za nepreskúmateľné z dôvodu absencie jeho odôvodnenia. Tiež súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď nevyhodnotil dôkazy jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach a ignoroval ním predložené dôkazy. Súdu prvej inštancie vyčítal, že sa v odôvodnení rozhodnutia náležite nevysporiadal s dikciou ustanovenia § 24 ods. 2 a 4 Zákona o rodine, obmedzil sa len na skonštatovanie, že obidvaja rodičia majú záujem vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého a majú k tomu vytvorené podmienky, neuviedol ale, v čom spočíva záujem maloletého na jeho zverení do striedavej starostlivosti. Tvrdil, že starostlivosť o maloletého zabezpečuje v prevažnej miere on, maloletý jeho starostlivosť prioritizuje a z jeho strany je vedený k tomu, aby trávil čas s matkou. Podľa neho striedavú starostlivosť nie je možné nastaviť ako prostriedok na zlepšenie vzájomných vzťahov medzi rodičmi. Súdu prvej inštancie tiež vytkol, že nevzal do úvahy okolnosti týkajúce sa vzniku samotného konfliktu, keď rozhodujúcou udalosťou je odsťahovanie sa matky v čase, keď bol s maloletým na dovolenke v cudzine. Maloletý sa vo vzťahu k matke cíti podvedený, nakoľko matka neustále popiera, že dôvodom jej odchodu bola nevera, s touto skutočnosťou bol ale maloletý konfrontovaný priamo v škole, nakoľko deti matkinho priateľa navštevujú rovnaké školské zariadenie. Matka sa pokúša súdu preukázať, že on ju pred maloletým ponižuje a uráža, čo sa ale nezakladá na pravde. Na maloletého sa snaží pôsobiť tak, aby matku rešpektoval a navštevoval, opakovane ale nastali situácie, kedy ho maloletý žiadal, aby prišiel pre neho skôr, lebo chce byť doma s ním. Domnieva sa, že len nariadením neodkladného opatrenia v zmysle jeho návrhu bude zabezpečená primeraná a nevyhnutná úprava pomerov v intenciách záujmu maloletého a budú tiež zabezpečené jeho materiálne a vývinové potreby.

4. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu odvolanie aj matka maloletého, ktorá odvolaciemu súdu navrhla zmeniť napadnuté uznesenie tak, že vyhovie jej návrhu v plnom rozsahu, alebo že v záujme okamžitej ochrany dieťaťa doplní dokazovanie nariadením znaleckého dokazovania z odboru psychológia. Dôvodila tým, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, čo malo za následok nesprávne právne posúdenie veci. Uviedla, že vo svojom návrhu detailne opísala vývoj ich rodinnej situácie od apríla 2016, jej vzťah s otcom maloletého bol dlhodobo rozvrátený a výlučne v záujme maloletého sa rozhodla spoločnú domácnosť opustiť v čase jeho pobytu v cudzine s otcom. Takto chcela dieťa uchrániť pred zbytočnými emóciami súvisiacimi s rozchodom rodičov. Otec situáciu rodičovsky nezvládol, celú hystériu okolo rozchodu spôsobil sám a zámerne do toho zatiahol aj maloletého. Otec z pomsty a vlastnej neschopnosti zvládnuť situáciu je pripravený obetovať duševné zdravie ich spoločného dieťaťa. Súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil dôkazy z ktorých je jasné, že dieťa túži byť s ňou. Svoje odvolanie voči predmetnému uzneseniu zvažovala do poslednej chvíle a bola ochotná v záujme maloletého zotrvať

v režime striedavej starostlivosti s tým, že sa situácia upokojí a otec si uvedomí závažnosť rozhodnutia. Ukázalo sa však, že otec takto uvažovať nevie, preto je podľa jej názoru striedavá starostlivosť v tomto prípade nerealizovateľná.

5. V písomnom vyjadrení k odvolaniu matky otec uviedol, že jediné tvrdenie v ňom, s ktorým sa môže stotožniť je konštatovanie, že striedavá starostlivosť vzhľadom na turbulentné vzťahy medzi nimi nie je v súčasnosti v záujme maloletého. Na obsahu svojho odvolania voči uzneseniu súdu prvej inštancie zotrval.

6. Kolízny opatrovník síce súdu zaslal písomné vyjadrenie k odvolaniu otca, z tohto však nijako nevyplýva jeho stanovisko k podstate veci, teda ako odporúča odvolaciemu súdu vo veci rozhodnúť.

7. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65 a § 66 Zák. č. 161/15 Z.z. C.m.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 Zák. č. 160/2015 Z.z. C.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniami napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť.

8. Odvolací súd konštatuje, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie podľa príslušných ustanovení C.m.p. a C.s.p. zamietnuč návrhy obidvoch rodičov, bez návrhu, t.j. ex offio upravil neodkladným opatrením až do právoplatného rozhodnutia v konaní o rozvod manželstva a o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode výchovné prostredie maloletého dieťaťa tak, že ho zveril do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov.

9. Odvolací súd po preskúmaní prejednávanej veci sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie len o splnení podmienok pre dočasnú úpravu pomerov maloletého dieťa procesným inštitútom neodkladného opatrenia, keďže v najlepšom záujme dieťaťa je mať v dôsledku neusporiadaných vzťahov rodičov provizórne vyriešenú úpravu výkonu osobnej starostlivosti. Nestotožnil sa však s právnym záverom súdu prvej inštancie o opodstatnenosti zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Takéto rozhodnutie odvolací súd považuje za nesprávne z vecného i právneho hľadiska s poukazom na všetky v konaní zistené skutočnosti, keď nepostačuje skonštatovanie obsiahnuté v rozhodnutí súdu prvej inštancie o vhodnosti podmienok pre výchovu a starostlivosť o maloletého u obidvoch rodičov a o ich záujme o výkon osobnej starostlivosti o maloletého.

10. Vo všeobecnosti základom harmonického vývoja každého maloletého dieťaťa je stabilné rodinné prostredie so zabezpečením rovnocennej rodičovskej starostlivosti obidvoch rodičov. Svoje práva a povinnosti vo vzťahu k maloletému dieťaťu musia rodičia vykonávať tak, aby chránili jeho záujmy.

11. V danom prípade matka svojim dobrovoľným odchodom zo spoločnej domácnosti znemožnila dovtedajší výkon spoločnej rodičovskej starostlivosti o maloletého, ponechajúc ho v opatere otca.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že maloletý je sociálne i emocionálne naviazaný na svoje bydlisko a v tomto chce aj naďalej zostať. Vyňatie maloletého z jeho prirodzeného prostredia a jeho nútené presídlenie, a to aj formou pravidelného striedania v domácnostiach obidvoch rodičov v rámci výkonu striedavej osobnej starostlivosti, by pre maloletého nesporne znamenalo osobný diskomfort. Maloletý má v mieste svojho bydliska vytvorené všetky podmienky pre priaznivý fyzický a psychický vývoj, v tomto prostredí chce zotrvať, a pokiaľ má matka snahu svojim konaním tento status porušiť, koná v rozpore s jeho záujmami.

13. Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a tomuto názoru musí byť venovaná aj náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti (§ 43 ods. 1 Zák. o rodine). Súd prihladne na názor maloletého, ktorý je schopný vyjadriť ho samostatne (§ 38 ods. 1 C.m.p.).

14. Maloletý sa na pracovisku kolízneho opatrovníka dňa 11.01.2017 vyjadril tak, že chce aj naďalej zostať u otca a chce byť zverený do jeho osobnej starostlivosti. Otca má veľmi rád, aktívne spolu trávia voľný čas, otec mu pomáha pri príprave do školy, spoločne varia, veľmi rád sa s otcom rozpráva. S matkou sa chce stretávať po ich dohode. K matke nemá dôveru, je na ňu nahnevaný. Veľmi ho ranilo, keď sa o odsťahovaní matky zo spoločnej domácnosti dozvedel na dovolenke v zahraničí z jej sms

správy. O nezhodách medzi rodičmi nevedel, nečakal, že sa jeho rodičia niekedy rozídu. Matka ho klame o svojom priateľovi, ktorý je otcom jeho spolužiačky, a z ktorého má on obavy. Je mu nepríjemné, že sa v triede o tom spolužiaci rozprávajú. V mieste bydliska matky nechce prespávať z obavy zo stretnutia s jej priateľom.

15. Súd má za to, že maloletý je vo svojom veku schopný jasne zadefinovať svoj názor. Jeho vôľa nezmeniť doterajšie domáce prostredie je jednoznačná, preto by bolo v rozpore s jeho záujmami nútiť ho začleniť sa do novej a pre neho neznámej domácnosti matky, keď sa navyše obáva prítomnosti jej terajšieho partnera. Matka sa v súčasnosti zdržiava aj v rodinnom dome v Z. spoločne so svojim partnerom, ktorý je otcom spolužiačky maloletého. Maloletý túto situáciu vníma negatívne a má stres z návštevy školy v dôsledku konfrontácií s vyjadreniami dcéry matkinho partnera.

16. Za súčasnej situácie je podľa názoru odvolacieho súdu nevyhnutné stabilizovať výchovné prostredie maloletého v jeho doterajšom bydlisku zverením do osobnej starostlivosti otca, kde má vytvorené aj širšie sociálne väzby. Z vyjadrenia maloletého je zrejmé jeho emocionálna závislosť na otcovi najmä v dôsledku pre neho nepochopiteľného a nečakaného rozhodnutia matky opustiť spoločnú domácnosť. Maloletý matke nedôveruje, je z jej konania sklamaný a zásadným problémom pre neho je spolužitie matky s jej novým partnerom, ktorého dcéra je spolužiačka maloletého, čo sa odzrkadľuje aj v školskom prostredí.

17. Ako vyplýva z obsahu vyjadrenia kolízneho opatrovníka k odvolaniu otca zo dňa 20.1.2016, rozhodnutie súdu prvej inštancie sa nevykonáva, maloletý je v starostlivosti otca a matka sa s maloletým stretáva podľa ich dohody. Matka pri osobnom pohovore s kolíznym opatrovníkom uviedla, že maloletého nechce nasilu nútiť do výkonu striedavej osobnej starostlivosti, jeho pranie akceptuje, aj keď s ním nesúhlasí a nemá za to, že je to pre maloletého najlepšie.

18. Skutočný stav vecí tak, ako bol v tomto konaní zistený, vylučuje zverenie maloletého nielen do matkinej osobnej starostlivosti, ale tiež do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Sledujúc najlepší záujem maloletého dieťaťa na jeho ďalšom zdravom psychosociálnom a telesnom vývoji a rešpektujúc jeho názor vyjadrený k predmetnej veci, dospel odvolací súd k jednoznačnému záveru, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia o zverení maloletého do jeho osobnej starostlivosti je dôvodný. Zároveň je však potrebné poukázať na nevykonateľnosť, a tým aj nesprávnosť navrhovaného výroku neodkladného opatrenia, ktorým sa otec domáha uloženia povinnosti matke odovzdať mu maloletého do jeho osobnej starostlivosti, pretože maloletý sa v jeho opatere už nachádza.

19. Odvolací súd považuje za opodstatnené upraviť aj styk matky s maloletým s cieľom predísť konfrontačným situáciám medzi rodičmi v prípade jeho ponechania na ich dohodu, ktoré by v konečnom dôsledku mali negatívny dopad na psychiku maloletého. Úprava styku tak, ako je zadefinovaná v odvolaní otca zo dňa 10.1.2017, je svojim rozsahom primeraná veku maloletého a jeho aktuálnym pomerom. Zároveň je dostatočná aj z hľadiska reparácie narušeného vzťahu medzi matkou a maloletým. Maloletý má byť oboznámený s tým, kedy a po akú dobu sa bude jeho styk s matkou pravidelne uskutočňovať. Pokiaľ by realizácia styku závisela len od dohody rodičov, absentoval by v tomto smere stav právnej istoty nielen pre nich, ale tiež pre maloletého.

20. Je potrebné mať na zreteli, že takáto úprava výchovného prostredia maloletého a jeho styku s matkou je len dočasná, a to do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej. V prípade aktuálnej zmeny pomerov, pokiaľ ešte nebude možné vo veci meritórne rozhodnúť, nie je vylúčené ani iné rozhodnutie súdu prvej inštancie o zverení maloletého do osobnej starostlivosti alebo o úprave styku formou procesného inštitútu neodkladného opatrenia, či už z úradnej povinnosti alebo na návrh niektorého z účastníkov konania.

21. V súvislosti s vyššie uvedenými skutočnosťami odvolací súd podľa § 388 C.s.p. uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že vyhovel návrhu otca a vo zvyšku výrok rozhodnutia o zamietnutí návrhu matky podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

9. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).